

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regule
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Sectia III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Újságkiadóvállalat R.-T.
Feladat szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. JANUÁR 23.
VII. évfolyam, 24. szám.

Hétfő

Ralea munkügyi miniszter:

„Ujjáépítjük az anarchia részéről
fenyegetett államot és visszahelyez-
zük történelmi és ésszerű jogaiba!

Emanoil, Tilea Viorel, Vlad Aurel, Val-
covici Victor.

A SZELLEMI OSZ-
TÁLY KÉPVISELETÉBEN

Kinevezték a Nemzeti Ujjászületés Frontja vezér- titkárait, igazgatósági tagjait és a Legfőbb Nemzeti Tanács 112 tagját

38 kinevezés később történik meg — Számos erdélyi közéleti tényező
szerepel a kinevezettek névsorában

(BUCURESTI.) II. Károly király
Öfelsége, mint tegnapi számunkban
megírtuk, három rendelettel irt
alá a Nemzeti Ujjászületés Frontjának
szervezetére vonatkozólag. Az első ki-
rályi rendelet módosítja a Nem-
zeti Ujjászületés Arcvonal szabályza-
tának 10. szakaszát és a Front 24 ta-
gu igazgatósága helyett 30 tagut
állít fel. Az igazgatósági tagok közül
10 a mezőgazdák képviselője, 10 a
kereskedelm és ipar, 10 pedig a szel-
lemi osztály reprezentánsa.

A 11. szakasz úgy módosul, hogy a
Legfőbb Nemzeti Tanács 150 tagból áll
akik közül 50-50 képviseli az alkot-
mányban megjelölt három társadalmi
osztályt.

VEZÉRTITKÁROK

II. Károly király Öfelsége a Nemzeti
Ujjászületés Frontja vezértitkárává 2
évi időtartamra a következőket neve-
zte ki: C. Ornateanu professor, a me-
zőgazdasági és a munkások részé-
re, dr. Silviu Dragomir kisebbségi kor-
mánybiztos, a szellemiségek csoportja
részére és Valcovici Victor professor
a kereskedelmi és ipari csoport részére.

AZ IGAZGATÓSÁG TAGJAI

Egyidejűleg Öfelsége aláírta azt a
királyi rendelettel, amelynek ér-
telmében a mezőgazdasági és közimun-
kás csoport igazgatósági tagjaivá ki-
nevezte a következőket: Armand Ca-
linescu, George Flondor, Eftimie Gher-
man, Ioan Jebseleanu, Ionescu Sisesti,
Mihai Serban, Constantin Sescioreanu.

A kereskedelmi és ipari osztály igaz-
gatósági tagjaivá kinevezte a követke-
zőket: Constantin Anghelescu, Ion Bo-
joi, Mitica Constantinescu, Grigore Ga-
fencu, Ion Gigurtu, Eugen Savu, Vic-
tor Slavescu és Viorel Tilea.

A szellemiségek osztálya igazgatósá-
gának tagjai a következők lettek: Pe-
tre Andrei, Mircea Cancicov, Grigore
Cazaciu, Mihail Ghelmegeanu, dr.
Hatieganu Iuliu, Victor Iamandi és Mi-
hail Ralea.

Az Uralkodó egyidejűleg kinevezte
kétévi időtartamra a Nemzeti Ujjászü-
letés Frontja Legfőbb Nemzeti Taná-
csának 112 tagját. A többi tagok kine-
vezése később fog megtörténni.

A MEZŐGAZDASÁGI ÉS MUNKÁSCSOPORTOK KÉPVISELETÉBEN

a Legfőbb Nemzeti Tanács tagjai lettek:
Alimanisteanu Dumitru, Alimanisteanu
Virgil, Apostolescu Gheorghe, Arin
te Ioan, Bernau Petre, Budiurescu
Constantin, Armand Calinescu, Cristi
Vladimir, Corneteanu Nicolae, Duca
Grigore, Dunca Eugen, Flondor Gheor-
ghe, Gheormann Eftimiu, Ghitescu
Stan, Grigorovici Gheorghe, Hagi An-

ton Emanoil, Ionescu Sisesti, Ion Iacob,
Gebeleanu Ioan, Macavei Andrei, Mag-
lasu Lazar, Marian Ioan, Varza Simion,
Mihaila Petre, Bán Aurel, Radian
Alexandru, Racoti Filip, Radicanu Ion,
Trautu Dumitru, Sestoreanu Constan-
tin, Serban Mihail, Stoiadinovici Ni-
volea, Stroia Gheorghe, Zamfirescu
Constantin, Ziba Teodor és dr. Popa
Adam.

A KERESKEDELM ÉS IPAR KÉPVISELETÉBEN

Anghelescu Constantin, Balanescu, Ro-

zetti Ioan, Besa Eugen, Holdas Romul,
Bojor Ioan, Borza Constantin, Crap
Grigore, Comsa Ionel, Constantinescu
Mitica, Constantinescu Mihail mérnök,
Grecianu Gheorghe, Dan Sever, Dino-
pol Gheorghe, Ene Ernest, Jene Enescu
Dimitrie, Gafencu Grigore, Gheorghiu
Gheorghe, Ghirgutu Ion, Jerhan Nerva,
Balaza Nicolae, Zarinescu Ioan, Marta-
logu Ioan, Maxim Nicolae, Mocionita
Dimitrie, Neagu Alexandru, Romano
Alexandru, Savu Eugen, Slavescu Eu-
gen, Tataranu Constantin, Tatarescu

Alexianu Gheorghe, Andrei Petre, As-
navorian, Banu Gheorghe, dr. Bara Co-
riolan, Blage Lucian, Beldie Vasile,
Bentoiu Aurelian, Rudariu Adrian, Can-
ticov Mircea, Cantacuzino Mihail épi-
tész, Cazaciu Gheorghe, dr. Dragomir
Silviu, Mihail Ghelmegeanu, dr. Ha-
tieganu Iuliu, Herescu Nicolae, Hodas
Alexandru, Bartolomeu Nicolae, Iamandi
Victor, Jonga Victor, Ionescu Traian,
Matei Ioan, dr. Moldovan Iuliu, Nagus
Aurel, Nicora Eugen, Nistor Ioan, Vo-
cu Nitescu, Ottescu Nicolae, Patiscu
Gheorghe, Patrilus Radu, Perietanu
Grigore, Petrovici Ioan, Popescu Bota-
sani Ioan, Portocole Radu, Ralea Mi-
hail, Radulescu Madru, Rosetti Alexan-
dru, Rosculete Radu, Sadoveanu Marib
Ioan, Simian Dinu, Scridon Leon, Strat
Gheorghe, Suciu Ion, dr. Tataru Co-
riolan, dr. Titeanu Eugen, Toni Victor,
Teodorescu Hanibal, Bantu Ioan, Vantu
Gheorghe és Zigre Nicolae lettek a Leg-
főbb Nemzeti Tanács tagjai.

Schacht elejtésével:

Szakított Németország a szabad gazdasági rendszerrel

Általános feltűnést keltett a német „pénzügyi bűvész” távozása — Francoval lel-
kell venni azonnal a diplomáciai kapcsolatokat — sürgetti a francia sajtó —
Rend, gazdasági együttműködés a Keleten Japán külpolitikailag célja — Hitler nem
biztosítja az európai békét, ha Németország nem kapja vissza gyarmatait

A világ érdeklődésének figyelme két esemény körül összpontosul. Mindkettő
rendkívül fontos lehet ugyanis az európai politikai helyzet további kialakulására.
Az egyik Ciano gróf jugoszláviai látogatása, amelyről egyre erősebb az a véle-
mény, hogy az olasz külügyminiszter minden körülmények között meg akarja való-
sítani a Belgrád-Budapest közötti jóviszonyt. A brit sajtó szerint a megbeszélések
azért folynak olyan titokban, mert Ciano gróf nem akarja kitenni magát sikerte-
lenség esetén téves kommentároknak. A másik esemény, amely a jövő kialakulá-
sára nézve rendkívül fontos, Franco diadalmas előrehaladása és az ebből köny-
nyen előállható egyensúlyi helyzet felborulása. Kétségtelen ugyanis, hogy Franco
tábornok teljes győzelme után a totális rendszerű államokhoz csatlakozik és ez-
zel a Berlin-Róma tengely rendkívül megerősödnek. Ettől tart a francia sajtó is,
amely ma már, — a legszélsőbb baloldali lapok kivételével — egyöntetűen sürgeti
a diplomáciai viszony felvételét Burgossal, nehogy, mint Rómát annak idején,
Burgost is Berlin karjaiba hajtsák. Lényegesebb eseményről az elmúlt 24 óra fo-
lyama alatt beszámolni nem lehet. Igény figyelemreméltó, hogy a külföld milyen
nagy fontosságot tulajdonít dr. Schacht, a német Birodalmi Bank elnöke távo-
zásának, amely az egyes lapok szerint a németországi szabad gazdasági rendszer-
rel való szakítást jelenti. Megemlítést érdemel még, hogy a külföldi lapok már
most erősen foglalkoznak Hitler kancellár január 30-iki reichstagi beszédével, ame-
lyet rendkívül nagy jelentőségűnek tartanak. Részletes jelentéseink a következők:

A külföldi sajtó véleménye Schacht távozásáról

(LONDON.) (Reuter.) Dr. Schacht tá-
vozása a nemzetközi piacokon is rendki-
vül nagy feltűnést keltett. Megállapítha-
tó ez az azokból a kommentárokból, ame-
lyeket úgy a politikai, mint a gazdasági
szaklapok az eseményhez fűznek. Az an-
gol sajtó szerint:

Bonyos az, hogy a személyi csere a
nemzeti szocialista párt tulajdonát a
diadalmat jelenti. Ezek után kérdés,
hogy ki tartóztatja fel azt a gsa-
pást, amelyet a németországi katho-
likusok, a külföldi hitelezők és a
nagybányák kap Hitler kancellár leg-
utóbbi intézkedése nyomán. Schacht
dr. a pénzügytan klasszikus eszközei-
vel élt és meg akarta akadályozni

hazája pénzügyi összeomlását akkor,
amikor végsőként ellene szegült az in-
fláció. A mostani lépés hasonló
a kommunista Oroszországban al-
kalmazott azon módszerhez, amely
éveken át alkalmazta a szakértőket,
míg a végén egyszerűen utra tette
őket. Hitler kancellár — írják ala-
pok — tulkorán dobta ki a hajó kor-
mányozóját. Pedig Schacht volt az,
aki az ország pénzügyi viszonyait a
rengeteg zárlat között egészen vi-
zekre tudta vezetni. A lépés egyenlő
a tőke elkobzásával.

A francia lapok is rendkívül részletesen
foglalkoznak a bankkormányzó távozásá-
val és a német birodalom pénzügyeiben

várható változással. A Journal úgy véli,
hogy

amennyiben Funk miniszternek siker-
ül a nehézségek kezdetén tuljutni,
ugy a német birodalmi gazdasági
élet ujjáéled, mert az új elnök brutá-
lisan szakít a gazdasági ortodoxiával
és verbóséggel látja el a piacot, anél-
kül, hogy az adókat emelné és a költsé-
geket szaporítaná. Schacht elég in-
telligens volt annak felismerésére,
hogy a nagytőke nem terhelhető meg
tovább, mert nem lesz haszna. Ezért
félt az inflációtól. Németországnak
azonban nincs félnivalója mert Berlin
és Róma is hozzászoktak ahhoz, hogy
állandó hadállapotban éljenek, bár
ezt a hadállapotot érthetően ellenzik.
Az Epoque azt írja, hogy
nem arról van szó, mintha Német-
ország az infláció karjaiba vetné ma-
gát, bár a birodalom pénzügyi ne-
hézségeinek megoldására aligha van
más út. Hitler kancellár minden ki-
mélet nélkül meg akarja valószínűsíteni
a fokozott fegyverkezést és nem érdekli
az áldozat nagysága. A fontos a leg-
gyorsabb újabb felszerelés, még ak-
kor is, ha a birodalom elvérezne mel-
lette, mert feltétlenül felkészül min-
den eshetőségre.

Az Excelsior azt írja, hogy

Schacht elejtése hatalmas meglepe-
tés volt és azt igazolja, hogy
Hitler meg akarja kétszerezni a fegy-
veres erőt, amelyre állandóan Itáli-
ától is ösztönzést kap. Ami most tör-
tént, az figyelmeztetés Anglia és
Páris számára, de egyúttal komoly

felhőborulatot jelent Közép-Európa-
egén is.

Az amerikai sajtó szintén igen élénken foglalkoztatja a nagy pénzügyi szakértő távozását. A Newyork Times azt írja, hogy dr. Schacht és Hitler között már régóta ellentétek állottak fenn és ezt most a kancellár úgy oldotta meg, hogy egyszerűen áttette a hajókortlón. Ezzel a gesztusával mindenre meggyorsította a fegyverkezési céljainak elérését, de hogy ez hasznos lesz-e a birodalomra nézve, azt majd a következmények fogják megmondani.

Ellenkező véleményen van a Newyork Herald, a mely azt írja, hogy csak személyi csere történt, amelyet a hitelélet kiszélesítésére hajtottak végre, a kereskedelem és ipar teljes állami szabályozása érdekében.

Ugyanennek a lapnak a véleménye az, hogy Németországban Schacht távozását a kereskedelem és ipar hatalmas fejlődésén fogja átvenni, mert kétszázmillió márkát vesznek fel állami kölcsönként a letéti pénztáraktól, bankoktól és biztosító társaságoktól.

A semleges lapok Schacht távozását nagy sajnálkozással veszik tudomásul. Ennek a pénzügyi művésznak feltűnését, — írják, — nem lehet kedvezőnek minősíteni sem Németország belső stabilitása, sem az általános béke szempontjából. Hasonló ez ahhoz, mint amikor a császár elejtette Bismarckot és ezzel életre legnagyobb tévedését követte el. Schacht nem engedte a zsidóság távozásával kivonni a német piacok valutakészletét és ezért úgy látszik, felkelte a tulzók ellenszenvét, Hitler és Schacht szakítása tulajdonképpen nem más, mint szakítás a szabad gazdasági rendszerrel.

Olaszországban röviden kommentálják az eseményt. A Stefani hírszolgálati iroda mindössze annyit jegyez meg, hogy Schacht távozását nem volt befolyással az angol és amerikai tőzsdékre. A Völkischer Beobachter így szövezi le:

Funk kinevezése a friss erőt jelenti, mert ennek alkalmazását követeli meg a politikai és gazdasági helyzetben mutatkozó parancsoló szükségesség. A nemzeti szociálista kormány meggyőződése, hogy Funk minden kérdést eredményesen fog megoldani.

A BÉLYEI VADÁSZAT

(BELGRÁD.) (Avala.) A bélyei állami uradalmi erdőben tegnap kezdődött meg a tulajdonképpen nagy vadra való vadászat, amelyen résztvett Ciano grófon kívül kísérője és a meghívott jugoszláv előkelőségek csoportja is. A megbeszélésekről, amelyeket a vadászat végén tartottak, még mindig nem adtak ki jelentést és erre valószínűleg csak a mai nap estéjén kerül sor. A vadászat tartama alatt Belgrádban az Avala hegyen koszoszort helyezték el az olasz újságírók csoportja a jugoszláv hősök emlékére és résztvett azon a banketten, amelyet a belgrádi újságírók rendeztek. A banketten pohárköszöntök hangzottak el, méltatva a látogatás jelentőségét.

HITLER KANCELLÁR REICHSTAGI BESZÉDE

(LONDON.) (Reuters.) Megállapítható, hogy Hitler vezér és kancellár reichstagi beszédét óriási érdeklődés előzi meg. A Daily Mail ezt írja:

Hitler kancellár január 30-án határozott formában megismétli gyarmati követelését és ki fogja jelenteni, hogy ameddig a Harmadik Birodalom nem kapja vissza elvesztett tengerentúli területeit, nem gondolhat arra, hogy résztvegyen az általános európai békét célzó egyezményben.

FRANCO SIKEREI

(PÁRIS.) (Havas.) A francia sajtó nagy aggodalommal tölti el Franco tábornok sikersorozata. A Matin harctéri tudósítója azt közli, hogy Icaulada és Vendell elfoglalása rendkívül nagy sikere a nemzetieknek, mert tulajdonképpen a hegyeken és most már a Villa Franciscs síkságán akadálytalanul haladhatnak előre. A köztársaságiak védelmét teljesen felröplött a sikersorozat, az ellenállás megtört és ennek következtében elveszett a Barcelonát körülvevő első védelmi övezet is.

A DIPLOMÁCIAI KAPCSOLATOK FELVÉTELEI SÜRGETIK A FRANCIA LAPOK

(PÁRIS.) (Havas.) A nemzeti irányú, mérsékelt közép- és jobboldali lapok felszólítják a kormányt, hogy azonnal küldjenek diplomáciai megbízottakat Burgosba. A Temps azt írja, hogy Franco egy hónap alatt könnyen likvidálhatja a polgárháborút és ezért addigra normális viszonyt kell teremteni Burgos és Páris között. A Jour szerint nem szabad azt a politikát követni, amely Rómát annakide-

jén Berlin karjaiba kergette, mert ha Páris és Burgos nem békülnek ki, akkor Franco győzelme Franciaországra nézve katasztrófális lehet. Ezzel szemben a baloldali sajtó energikus beavatkozást követel. A Populaire azt írja, hogy lehetetlen, hogy a francia kormány ne módosítsa eddigi álláspontját, amikor a demokrácia végszélén van.

MEGKEZDÖDÖTT BARCELONA KIÜRÍTÉSE

(BARCELONA.) A nemzeti csapatok sikeres offenzívájának fenyegető előhaldása nagy nyugtalanságot keltett Barcelo-

A magyarországi katolikus püspöki kar álláspontja a zsidó-törvény kérdésében

(BUDAPEST.) A magyar miniszterelnök tegnap letárgyalta a zsidó törvény javaslatot, amelyet eredeti megszövegezésében kíván a parlamenti bizottság elé terjeszteni és a bizottság hatáskörébe utalta a szükségesnek látszó módosítások eszközölését. Befejezett ténynek lehet tekinteni, hogy a félévűre, a hadiövezetekre, hadiárúakra, továbbá a hadikittüntetéssel rendelkezőkre a törvény egyáltalán nem fog vonatkozni. Külön érdekessége a magyarországi zsidó törvénynek, hogy dr. Szűllő Géza kijelentése szerint Serédy Jusztián, Magyarország hercegprímása hivatalos értesítést kapott a Vatikántól, amelyben a pápa azt javasolja, hogy a magyar katolikus püspöki kar is szövegezze le álláspontját ebben a kérdésben. A magyarországi katolikus püspököknek a zsidó-törvénnyel kapcsolatban az az álláspontjuk, hogy semmiképpen megkülönböztetést nem lehet tenni keresztény és keresztény között, tehát azok a zsidók, akik a törvény életbelépése előtt keresztényekké váltak, mentesüljenek a zsidó-törvény rendelkezéseitől.

ARITA NAGY BESZÉDE

(TOKIO.) (Domei.) A politikai pártok nyilatkozataiból kiderül, hogy Tiramiva miniszterelnök személye rendkívül népszerű és politikai elgondolása is általában kedvező megítélésben részesül. Ugyanez a vélemény Arita külügyminiszterrel is, aki tegnap nagy politikai beszédet tartott. — Japán célja, — mondotta — hogy megvalósítsa azokat a terveket, amelyek Tokió misszióját jelentik a Keleten. Hogy ez eddig milyen mértékben sikerült, azt Mandzsukuo példája igazolja. Célunk: rend a Keleten, alkotó munka, gazdasági és politikai együttműködés Japán, Mandzsukuo és Kína között minden téren.

A FRANCIA KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK ÚJ CÍME

(PÁRIS.) A francia kamara egyhangúlag el fogja fogadni azt a javaslatot, mely szerint a francia államfő hivatalos címe a jövőben „a francia köztársaság és gyarmati birodalom elnöke” lesz.

NEMETORSZÁG NEM CSÜKKENTI TENGERSZÉLETI HADIEREJÉT

(BERLIN.) Az a jegyzék, amelyet Németország nyújtott át Angliának a haditengerészeti felszerelés kérdésében, igen kategórikus. A válaszigyzék leszögezi,

nában. A katalániai fronton az előnyomulás 100 kilométer hosszúságban egyszerűen folyik. A köztársasági szociáldemokrata párt újabb táviratot intézett Leon Blumhoz, igyekeztek nyomást gyakorolni a francia kormányra, hogy segítséget adjon a köztársasági csapatok részére, de legalább nyissa meg a határt a polgári menekültek előtt. Barcelona helyzete már annyira veszélyeztetett, hogy a hatóságok elrendelték a város kiürítésének megkezdését. A köztársaságiak körülbelül 40.000 polgári személyt szeretnének francia területre átmenekíteni.

hogy Németország nem csökkentheti budavárnaszádja számának fokozását és a 10.000 tonnás hajókat 8 hűvelkes ágyúkkal fogja felszerelni, a tervezett 6 hűvelkes ágyú helyett.

BÉKÉSEN RENDEZTÉK A MAGYAR-CESEH HATÁRINCIDENSEK ÜGYÉT

(PRÁGA.) Hivatalos cseh jelentés szerint Csehszlovákia budapesti követe látogatást tett gróf Csáky magyar külügyminiszternél, akivel hosszas és szíves megbeszélést folytatott le. A tárgyalások során megállapították, hogy a határincidensek ügyét békés szellemben zárták le. Magyarország prágai követe hivatalosan közölte Csehszlovákia külügyminiszterével, hogy a magyar kormány elfogadta a határincidensek végleges rendezésére vonatkozó cseh javaslatot. A két ország vegyes bizottsága a jövő hét folyamán tartja újabb ülést.

NEMET-CESEH HATÁRINCIDENS

(PRÁGA.) A Ceteka jelentése szerint január 19-én reggel Jadlowa község több német lakosa behatolt a határon levő Hambry községbe és elfoglalt 9 házat, a melyeknek lakói csehek. Amikor a német hatóságoknak ezt tudomására hozták és a német csendőrség a helyszínen megjelent, az önkényeskedő németek kivonultak a községből.

LETARTÓZTATTÁK A „PRAVDA” FŐSZERKESZTŐJÉT

(MOSZKVA.) Hivatalos jelentés szerint Kolcovot, a Pravda főszerkesztőjét a közbiztonsági hatóságok letartóztatták. A letartóztatásra a főszerkesztő és feleségének állítólagos államellenes magatartása adott okot.

LEMONDOTT PRUCHALA, A SZLOVÁK BELÜGYMINISZTER

(POZSONY.) Pruchala tábornok, a Kárpátalja belügyminisztere közölte Volosin miniszterelnökkel, hogy lemond megbízatásáról. Pruchala tábornok kijelentése szerint azt hitte, hogy megbízatása a prágai kormány részéről a szlovák kormány tudtával és beleegyezésével történt, de tapasztalva a személye ellen megnyilvánult ellenszenvet, levonja ennek következményeit.

MAGYAR SZENÁTORT NEVEZTEK KI JUGOSZLÁVIÁBAN

(BELGRÁD.) A régensnádcs dr. Várady Imre nagybecskereki ügyvédet, aki a magyar uralom alatt 48-as függetlenségi programmal a magyar képviselőháznak is tagja volt, hétévi időtartamra szenátorrá nevezte ki. Ez az első magyar szenátor, aki kinevezés Jugoszláviában.

Benzinnel akart tüzet gyújtani:

Sorráégett a kolozsvári „Orlov” óra- és ékszerészüzlet

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Szombaton a kora esti órákban megdöbbenve vették észre a Calea Regele Ferdinand uti járókelők, hogy a főpostával szemben levő „Orlov” ékszerészüzletből hatalmas lángnyelvek törnek elő. Pillanatok alatt hatalmas tömeg verődött össze, járművek torlódtak egymásra és a tolongás már veszélyessé kezdett válni, amikor közbelépett a rendőrség és megtisztította az utcát, amelynek népe dermedten bámulta a ház homlokzata felé törő lángokat.

A tűz este hat óra tájban a Regele Ferdinand 25. szám alatt Feuerwerger Reghina, Baron L. Pop 1. szám alatt lakó asszony ékszerészletében keletkezett. A kitörő lángnyelvek óriási riadalmat okoztak és mindenki rémülten látta, amint két nő és egy férfi rohan ki jajtva az utcára a lángtengerből. A helyszínrre pillanatok alatt megérkezett tűzoltók, valamint a rendőrségi szakasz, az ügyveleles rendőrszítrel az élen vakmerő bátorsággal nekikezdtek az oltási

munkálatoknak. Óriási küzdelem keletkezett a lángok és az oltásra kirendelt emberek között. A lángok a szó szoros értelmében megtöltötték a kis helyiséget, oda bemenni a lehetetlenséggel határos volt. A kirakatüveg, mint gyenge lámpaüveg roppant össze. Vezényszavak pattogtak, gyorsan kigyózott a vires tömlő és a következő percben már két hatalmas fecskendő ontotta a vizsugarakat az üzlet belsejébe. A tűz ereje pár pillanatra alább hagyott. Az ember és az elemek harcában az ember került ki győztesen. Rövid idő múlva a lángok egyre kisebbek és kisebbek lettek, végül már csak erős, sűrű füst lepte el a helyiséget.

SZÉN ÉS KOROM...

Az üzlet előtt kétségbeesetten, kezét tördelve állott az üzletvezető. Több ízben rá akarta szólni magát, hogy berohadjon a lángok közé, de mindig megtorpant az üzletbe behatolni öngyilkossággal határos volt. A tűz előlása után megkezdődött az értékek megmen-

tésének munkája. A tűzoltóság a rendőrség embereivel karöltve behatolt az üzletbe, összegyűjtötték a nagy hőség-től megolvadt nemesfémeket, órákat és szereket. Fáradtságos munkája került, míg sikerült az értékek jelentős részét kimenteni.

HOGYAN KELETKEZETT A TŰZ?

A mentési munkálatokkal kapcsolatosan, a rendőri közegek még a helyszínen megindították a vizsgálatot, annak megállapítása végett, hogy miképpen keletkezett a tűz?

Kiderült, hogy az üzlet egyik női alkalmazottja tüzet akart gyújtani, de mivel a fa nedves volt, azt azzal a benzinnel akarta lőntetni, amelyet az ékszerek tisztítására szoktak használni. Valami kis parázs volt még a hamuban és ez pillanatok alatt lángalobbantotta a benzint, amely szétvetette a kis dobozt. A következő percben már bekeverték a katasztrófa. A nő kiéjtette kezéből a benzines üveget, annak tartalma végigömlött a padlón, ekkor már lángbaborult az üzlethelyiség.

Közvetlenül a kirakat mögött Róth Dezső, a tulajdonos nőüzlettársa dolgozott és éppen egy vevő, eddig még ismeretlen uriaszonnnyal tárgyalt. Mindketten megrémülve ugrottak hátra a lángok elől és azután a halálrémült ládnnyal együtt kirohantak.

MENNYI A KÁR?

A tűz következtében keletkezett kárt még nem állapították meg hivatalosan, mert a rendőrség még nem fejezte be az adatok összeírását, de az eddigi becslések szerint minden bizonnyal meghaladja a 100 ezer lejt, amely azonban biztosítás útján megtérül.

Az üzlet a Fonciera biztosító-társaságnál 450 ezer lejre volt biztosítva, amelynek két üztárselője is kiszállt a helyszínrre, akik a rendőrséggel karöltve folytatják az erőley és minden irányba kiterjedő tűzvizsgálatot.

Miron Cristea 50.000 lejt adományozott a román-magyar kulturközeledés előmozdítására

(KOLOZSVÁR.) Miron Cristea patriarka-miniszterelnök 50 ezer lejt adományozott gróf Bánffy Miklós után azoknak a magyar íróknak a jutalmazására, akik a román-magyar kulturközeledést műveikkel előmozdították. A jutalomdíj szétosztásáról az Erdélyi Helikon dönt az erdélyi irodalmi társaságok képviselőinek bevonásával. A patriarka-miniszterelnök adományával ismét bebizonyította, hogy nagy súlyt helyez a román-magyar kulturközeledés ápolására és nagy mértékben előmozdította a két nemzet kapcsolatának ki-mélyítését.

Megszakadtak a román-magyar pénzügyi tárgyalások

(BUCURESTI.) Az új román-magyar pénzügyi egyezmény megkötésére vonatkozó tárgyalások átmeneti jelleggel megszakadtak. Dr. Takács, a Magyar Nemzeti Bank vezérigazgatója és kísérete már el is utazott a román fővárosból, mert a tárgyalások további folytatása a fizetési egyezmény kérdésében sikertelennek látszott. Románia a jelenlegi körülmények között nem vállalhatja a Romániában befagyott többmillió magyarországi magyarországi követeleknek magyar részről igényelt át-számítási kulcs szerint történő kiegyenlítését. A tárgyalások azonban nem szakadtak meg véglegesen és azokat közelebből Budapesten olytatják. Biztosra vehető, hogy a március elsején lejáró jelenlegi egyezményt a tárgyaló felek megújítják, illetve eddig a határidőig új fizetési egyezményt köt a két ország.

Apróhirdetések

APRÓHIRDETÉSI ARAINK a vasárnap reggel megjelenő lapunkban szavanként 2 lej, vastagabb betűkkel 4 lej, legkisebb hirdetés 20 lej. Jelleg és cím nélküli hirdetések kezelési díja 10 lej.

ADÁS-VÉTEL

HÖLGYFODRASZAT fényes berendezéssel, komplett felszereléssel, EL-ADÓ a központban, Leveleket „Forgalmas helyen” jellegre a Nova könyvkereskedésbe, Str. Memorandului 16. (404)

30 éve fennálló hölgy és férfi fodrászat komplett felszereléssel és fényes berendezéssel központ legforgalmasabb helyén eladó. Levelet „Forgalmas helyen” jellegre a Nova könyvkereskedésbe, Str. Memorandului 16. (704)

ÓCSKA ruhákat, télikabátokat vesznek és eladnak. Grünfeld, Str. Memorandului 6. (609)

KERESEK mészáros késszékénybe amoniák fagyasztó berendezést. Cím: Illés Ioan inăclărar, Ludus. (VT1810)

EGY teljesen új modern kombinált hálórécamiere, esetleg lakással eladó. Értekezhetni Str. Basarabia 1 szám. Házfelügyelőnél. (801)

KERESEK megvételre házat lakás és műhely részére, iparzonában. Értekezni: Str. Dacia 2. (793)

KÜLÖNFÉLEK

NEMET nyelvét biztos sikerrel, akadémiái és egyetemi anyagot is tanít Székelyné, Str. Iuliu Maniu 4., II. emelet, ajtó 3. (8454)

KÖNYVELESI TANFOLYAM Falk Dezsőnél, Calca Regele Ferdinand No. 34. (8456)

KERESKEDELM megbízásokat, jobb cikkeket képviselőket, incassót vállal (ju talékra) Biroul Frenkel Turda. (4106)

KIADÓ LAKÁS

KIADÓ butorított szoba, fürdőszobával a központban 2 személynek, esetleg nyugdíjas egyénnek, teljes ellátással. Str. Brațianu 2. földszint, jobbra első ajtó. (569)

KIADÓ egy butorított szoba, napos oldalon, igen egészséges fekvésű, olcsó árért. Str. Margineanu 19. Weber. (687)

SZOKA, kanyha, kamara kiadó, esetleg butorított szobaellátással is. Str. Grecianu 9. (713)

KIADÓ butorított szoba udvari bejárattal, mosdóval és külön mellékhelyiségekkel. Str. Carpati és Mercur sarok 13. szám. R. Ursu. (761)

BUTORÍTOZT szoba terrasszal azonnal kiadó. Str. Rosetti 10. (107)

MŰGYELEM felvételi vizsgára ábrázoló geometriából előkészít és építészeti perspektívát ad elő mérnökök részére. Ugyancsak a gyermekek és a fiatalság részére a legmodernebb gyermeklélektani alapon rajzórát ad csütörtökön és szombaton 3-5 között a román. kath. főgimnázium rajztermében: Teleky József szobrászművész rajztanár. Cím: Uj Cimbor, Str. Baron L. Pop 5. (T 1818)

LAKÁST KERES

KERESEK 1 szoba komfortos lakást, esetleg berendezéssel együtt. Lehetőleg a központban. Címeket „M.” jellegre a lap kiadóhivatalába. (736)

ALLÁST KAPHAT

FŐZNITUDÓ mindenest keresek háromtagú családhoz. Cím: Dr. Ivanovich Béla ügyvéd, Abrud, jud. Alba. (VT 1819)

Rádió

HÉTFO, január 23.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási és orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárásjelentés, kulturális és sport hírek, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. 13.40: Lemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Lemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18: Bemutatók. 18.40: Popescu énekes hangversenye. 19: Felolvasás. 19.15: Fuvósötös. 19.40: Balalajkazene. 20: Felolvasás. 20.15: Orpheus című opera közvetítése lemezekon. 22: Hírek. 22.15: Lemezek. 23: Hírek. 23.15: Vendéglői zené. Majd hírek németül és franciául.

Budapest I. 7.45: Torna, hanglemezek; éntrend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 13.10: Zongoraszámok. 13.30: Hírek. 14.30: Zenekar. 15.35: Hírek. 17.15: Diáklőra. 17.45: Hírek. 18: Felolvasás. 18.30: Énekszámok. 19.20: Cigányzene. 20.05: Hírek. 20.10: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.45: Isten rabjai, hangjáték. 22: Beszélgetések. 22.40: Hírek. 23: Hegedűszámok. 23.30: Hírek német és olasz nyelven. 23.40: Hanglemezek. 24: Hírek angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

Nem szállítja le a város a vágóhídi illetekeket

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Néhány nappal ezelőtt jelentettük, hogy a kolozsvári mészárosok beadványt intéztek a város vezetéséhez, amelyben a vágóhídi díjak leszállítását kérték. Kérésük teljesítésére azonban nem került sor, mert a város vezetősége az új költségvetési évben életbelépteti az 1936-ban létesített szabályzatot, amely új vágatási díjakat állapít meg. Ezek a díjak lényegében, ugyanazok, mint amelyeket ma is szednek a vágóhídon.

A mészárosoknak a vágatási díjakkal kapcsolatos sérelmük, mint ismeretes, négy évre nyúlik vissza. A város akkori vezetősége azzal az indokkal, hogy a vágóhíd korszerűsítésére megfelelő fedezetet találjon, mintegy 70-80 százalékkal felemelte a vágatási díjakat. Természetesen ettől az időtől a huszművek ára is emelkedett, mert a mészárosok a város által beszedett többlet illeteket — a fagyasztókészítésre hárították. A mészárosok többször kérték, hogy a város vezetősége állítsa vissza a régi árakat, de ké-

résüket nem vették figyelembe. A napokban ismételtén kérték a régi illetek visszaállítását, azzal az indokkal, hogy a megévezés szerint a felémelt illeteket csupán egyévi időtartamra vetette ki a város vezetősége.

A mészárosok kérése most került a város pénzügyi osztálya elé, amely megállapította, hogy azt nem lehet teljesíteni. A város vezetősége ugyanis 1936-ban új szabályzatot létesített, melyet azonban csak a most kezdődő új költségvetési évben léptet életbe. Az új szabályzatban a vágatási díjak pontosan abban az összegben vannak megállapítva, mint amennyit jelenleg is szed a város. Az illetek a kiadási költség után igazolnak a minthogy városi üzemnek a közigazgatási törvény rendelkezései szerint jogában van anyagi bevételt előíranyozni, amennyit kiadása felöllel, a vágóhídi illetek leszállításáról, a pénzügyi osztály megállapítása szerint, ebben az évben szó sem lehet.

Bosszúból megfojtotta a bátyja gyermekét a 16 éves suhanc

(BALCIC.) Hátborzongató körülmények között gyilkolta meg testvérbátyja törvénytelen gyermekét Petre Seton balcici 16 esztendő suhanc. A fiú több

nap a testvérek megint összeveszték. Petre Seton ördögi bosszura határozta el magát. Megleste, amikor a bátyja élettársra eltávozott a lakásból, beosont és megragadta az ott játszadozó kis, 2 esztendő gyermekét és ököllel ütni-vern kezdte a fejét. A szerencsétlen gyermek sikoltozni kezdett, mire az állatias lelkű suhanc megmarkolta a torkát és addig szorongatta, amíg meg nem fulladt. A rendőrség őrizetbe vette Petre Setont és beszállította az ügyészség fogházába.

Január 26.

(Csütörtök)

ször összetűzött bátyjával, mert az nem akarta cserbenhagyni élettársát, akitől egyébként kisgyermek is született. Teg-

Az utolsó szó jogán a bíróságot ellette:

A katonai őrszem szidalmazása miatt mégis kéthónapi elzárásra ítélték a vámtisztviselőt

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Raceanu Cornel Biharpüspöki határállomáson szolgálatot teljesítő vámtiszt ellen tiltott politikai propaganda, a nemzeti intézmények lebecsülése és a katonai őrszem szidalmazása miatt indult meg eljárás. A vádirat szerint szolgálata teljesítése közben minősíthetetlen kifejezésekkel illette a vámallomáson szolgálatot teljesítő egyik káplárt, más alkalommal a jelenlegi kormány ellen fakadt volna ki.

A vádlott vámtisztviselő tagadta a vádat. Elmondotta, hogy becsületes román hazafinak érzi magát, ő nagyon jól tudja, hogy milyen büntetés jár azért, ha valaki az őrszemet sértegeti, politizálni nem politizált, csak elferdített helyeslő kijelentéseit, amelyet a belügyi helyzettel kapcsolatban tett. A tanúkihallgatásik részben igazolták is védekezését, de az őrszem sértegetésének vádját nem tudták meg nem tör-

ténni tenni, mert az esetnek több katonatanúja is volt, akik mind a vámtisztviselőt ellen, vallottak. Hasonlóké-

Magyar Zene-konzervatórium

pen az a hadnagy is, aki az ügyben bevezette a vizsgálatot. A vádlott az utolsó szó jogán ezeket mondotta:

— Nem érzem magam bűnösnek, min dig jó román voltam és mindenki csak olyan román legyen mint én, mert akkor az ország sohasem fog veszélybe kerülni. Éljen Öfelsége a király, éljen a tekintetes katonai törvényszék.

A bíróság tagjai nem hatódtak meg ettől a lángoló hazafiaságtól, mert az őrszem szidalmazása miatt kéthónapi elzárásra ítélték a vámtisztviselőt.

Reuter jelenti:

(LONDON.) Chamberlain miniszterelnök a hétvéget ezuttal Londonban tölti. Szintügy hivatalában marad Halifax lord külügyminiszter is.

(LONDON.) VI. György uralkodó magánkihallgatáson fogadta a londoni USA nagykövet helyettesét, aki beszámolt az ezévi amerikai körút ügyében fogantatott előkészületekről.

(LONDON.) A kormány jövőhéten rendkívüli minisztertanácsot tart a munkanélküliség felszámolása és a gyarmatokon való leteleptetés tárgyában.

(PARIS.) A belügyminisztérium nem adott engedélyt a kommunista párt által mára hirdetett népgyűlés megtartására.

(PARIS.) Lebrun elnök magánkihallgatáson fogadta Sir Eric Phipps londoni nagykövetet, akit villásreggelin látott vendégül.

(PARIS.) A francia légvédelmi minisztérium elhatározta, hogy a francia fővárosban, a londoni mintájára, bomba és gázbiztos nyilvános pinckéket és fedezékeket építtet.

(BRÜSSEL.) A belga sajtó arról ír, hogy Van Zeeland volt miniszterelnök, aki hosszabb ideje távollattotta magát a politikától, könyvet ír az általános világ-gazdasági helyzetéről.

(DANZIG.) A danzigi szenátus feloszlatta az összes baloldali politikai pártokat.

(BERLIN.) Göring marsall Balbó marsallnak, Lybia kormányzójának, egy hárommotoros luxus repülőgépet küldött ajándékba.

(BERLIN.) Az „Arado 79” kísérleti repülőgép hétfőn indul vissza Berlinbe.

(BUDAPEST.) A tőzsdei magánforgalom külföldi ösztönzésre erősen szilárd

volt. A papírok értéke átlagban 15 százalékkal emelkedett.

(RANGOON.) A sztrájkmozgalom egyre terjed. Tegnap leállt a munkát az állami üzemek alkalmazottai is.

(JERUZSÁLEM.) Názárethben lelőttek egy arab kereskedőt, mert üzletét a sztrájk ellenére is nyitva tartotta.

(AJACCIO.) Korsika fővárosában tegnap olaszellenes tüntetés zajlott le, a melynek során két olasz kereskedő kirakatát mielőtt a karhatalom kivonulhatott volna, összetörték.

(JERUZSÁLEM.) Transzjordánia határán véres összecsapás támadt az arab felkelők és a határvédelmi osztagok között. A küzdelemnek 6 halálos áldozata van.

(BELGRÁD.) A délszerbiai havazás katasztrófális méreteket öltött, úgy, hogy a közlekedés Görögország felé lehetetlenné vált.

(BUDAPEST.) A legutolsó városi főorvosi jelentés szerint a spanyol náthajárvány csökkenőben van.

(VARSO.) A lengyel fővárosban nagyarányú kommunista összeesküvésnek jöttek nyomára. A hatóságok 61 személyt tartóztattak le.

(LONDON.) A jamaicai kormányzóság jelentése szerint a szigetén teljes rend és nyugalom uralkodik, ami az újabb nagyobb csapatmegerősítéseknek köszönhető.

(WASHINGTON.) Roosevelt elnök e hó 23-án rádióbeszédet fog mondani, amelyben a munkanélküliség elleni küzdelemre hívja fel az Egyesült Államok lakosságát.

(BERLIN.) Frick belügyminiszter egy előadás megtartására Stockholmra utazik. A belügyminisztérium ünnepélyesen fogadja.

(ANKARA.) A külügyi hivatal értesítése szerint Faruk király látogatására ez év április havában kerül sor.

Szék - sport

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Az országos bajnokság döntő mérkőzése megkezdődött. Az első eredmények a következők: —Csapatversenyben: KAC Székelykeresztúr 2081 pont, Statia Marosvásárhely 2118 Unirea Segesvár 1950, SGS Segesvár 2145 pont.

Egyéni versenyben: Walter Ferenc KAC Székelykeresztúr 401, Herczeg Kálmán KAC Székelykeresztúr 391, Major Gábor KAC Székelykeresztúr 324, Kenl Gh. SGS Segesvár 395, Polder Márton III. SGS Segesvár, Helvich Cristian SGS Segesvár 346, Klein József Unirea Segesvár 388, Gagy J. Unirea Segesvár 345, Pál Ferenc Unirea Segesvár 325 pont.

—A kerületi szövetség felhívja az összes vezetőségi tagokat, hogy f. hó 27-én, pénteken este fél 8 órakor pontosan jelenjenek meg a szövetség helyiségében tartandó ülésen.

A kolozsvári kerület elnöksége felkéri az összes csapatokat, hogy február 1-ig küldjék be a kerülethez az 1939-ik évre megválasztott új vezetőségeik névsorát.

Mérkőzéseredmények: Remény—Junior 204—156, 13 ját., Bóhé—Hargita 159—155, 13 játékos.

Hétfőn, f. hó 23-án a Szabó-pályán Me-talurgist—Bóhé mérkőzés lesz.

SZIMFÓNIKUS HANGVERSENYE

— Gyárfás Elemér is aláírta a magyar kisebbség és a kormány között létrejött megállapodást. Bucurestiből jelentik: Hivatalos jelentés a következőket tartalmazza: A romániai magyar kisebbségnek a Nemzeti Ujjászűletés Frontjába való beilleszkedésekor szó volt megállapodás nyilvánossághozatalakor az aláírók közül tevéde-sből lemaradt Gyárfás Elemér neve. A vonatkozó megállapodást a kormány képviselőjében Armand Calinescu belügyminiszter, a magyarság képviselőjében dr. Bánffy Miklós, dr. Szász Pál, dr. Bethlen György és dr. Gyárfás Elemér irták alá.

Betegsegélyzői-bélyegek

valamint posta-, drogéria, okmány, turisztikai, számla és aviatia bélyegek is a legnagyobb címletekben is aligandóan kaphatók a

Str. Regele Ferdinand 59.

Dohánytőzsdében

(Régi betegsegélyzővel szemben)

Amnesztiában részesülnek a katonakönyvecskék látogatásának elmulasztói

(BUCURESTI.) A „Timpul” értesítése szerint a nemzetvédelmi minisztérium törvényrendeletet készít, amely közkegyelmet gyakorol azokkal szemben, akik elmulasztották katonai könyvecskéjüket a kellő időben látogatni. A közkegyelem csak az alacsonyabb rendfokozatu tartalékosokra vonatkozik. Az amnesztiatörvény — a lap jelentése szerint — közelebből már meg is jelenik. Természetes, hogy a közkegyelmi rendelet nem fog vonatkozni a katonakönyvecskék folyamatban levő látogatására.

Influenzajárvány lépett fel Kolozsváron

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A főorvosi hivatalhoz beérkezett jelentések szerint Kolozsváron influenza-járvány lépett fel. A város területén eddig már több megbetegedést jelentettek be. Az eddigi esetek azonban szerencsére könnyű lefolyásuaknak mutatkoznak és nagyobb veszedelemtől nincs szó. Haláleset az eddigi adatok alapján, még nem fordult elő. Dr. Vlad tisztifőorvos a járvánnyal kapcsolatban munkatársunknak megnyugtató kijelentést tett. Az idő enyhülésével minden évben fellép az influenza-járvány. Ennek megelőzésére, illetve továbbterjedésének megakadályozására ajánlatos, hogy lehetőleg kerüljük a tömeges ember társaságát. Különösen gyermekekre vigyázzunk, hogy fertőzött társaikkal ne érintkezzenek.

Durva lelkeletű fia bántalmazta édesanyját

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Durvalelkű fiatalember megbotránkozott cselekedetének ügyében folytatott vizsgálatot a kolozsvári rendőrség. Tegnap este L. Jánosné Gh. Asache uccában lakó idős munkásasszony vörösre sirt szemmel jelent meg a kerületi rendőrségen és elpanaszolta, hogy György nevű 26 éves egyetlen fia tegnap délután, amikor itta állapotban tért haza, minden ok nélkül a legsértőbb kifejezésekkel illette, majd ütötte, hogy nyomban eszméletlenül rogyott össze. A verekedésre felriadt szomszédok csak nehezen tudták megfékezni a verekedő fiút. A bántalmazott anya panaszára előállították az elvetemült fiút a rendőrségen és szigorú vallatásra fogták. Miután a fiu ígéretet tett, hogy megjavul, az anya megbocsátott neki és arra kérte a rendőrséget, hogy az eljárást szüntessék be fia ellen és engedjék gyermekét szabadon, mert reméli, jó utra tér.

— Csuz, köszvény, hülést azonnal megszüntet a valódi Diana sósborszesz.

— Dr. Rösler Viktor előadása. Az Erdélyi Múzeum Egyesület jog- és társadalomtudományi szakosztályának keretében január 23-án, hétfőn délután 6 órai kezdettel dr. Rösler Viktor ismerteti a kereskedelmi törvényhozást. Az előadást az unitárius gimnázium dísztermében tartják meg. Belépés teljesen díjtalan.

— Január 26-án hirdetnek ítéletet az örömház-tulajdonosok ügyében. A kolozsvári ügyészség — mint megírtuk — hét volt nyilvánosház-tulajdonos ellen emelt vádat, akiket a rendőrség nyilvánított nők kiuzsorázásával vádolnak. A volt nyilvánosházak tulajdonosai a régi rendszer megszűnése után a szobákat butorozva adták ki uccai lakóknak, akiket — állítólag — jövedelmük arányában részesültek. A kolozsvári törvényszék Nicolae-Bársan tanácsa zárt ajtó mellett folytatta le a kétnapos tárgyalást és Lani ügyész vád-, majd dr. Rosman, dr. Nicoara és dr. Giurgiu János ügyvédek védőbeszédét az ítéletkihirdetést január hó 26-ára halasztotta.

II. Károly király, Mihály trónörökös és Erzsébet hercegnő kegyelettel adóztak Mária királyné emlékének

Bucurestiből jelentik: Mint már megírtuk, Curtea de Argesben püspöki székesegyházban tegnap délelőtt ünnepélyes gyásztisztiztetet tartottak a 6 hónappal ezelőtt elhalt, felejthetetlen emlékü Mária királyné kegyeletos emlékéül. A különvonat délelőtt fél 12 órakor érkezett meg a Curtea de Arges vasúti állomásra, magával hozva Miron Cristea patriarka miniszterelnök vezetésével a kormány tagjait, Argetoianu, Mironescu királyi tanácsosokat és több más főméltóságot. A vasúti állomáson az előkelő vendégeket Camelia ezredes, Arges megye prefektusa, Chirea ezredes kerületi csendőrfelügyelő és a város polgármestere fogadta. A kormány tagjai és az előkelőségek gépkocsival a székesegyházba hajtottak. Tizenkét óra körül érkezett meg az állomásra az udvari vonat, amellyel II. Károly király, Erzsébet, Mihály trónörökös, Erzsébet hercegnő, Ernest Urdareanu, a királyi ház minisztere, Baliff tábornok főajtonáll, Starcea fő-

szertartásmester, Mocionyi Antal, udvari fővadászmester, Flondor udvari marsall kíséretében a pályaudvarra. A király kíséretében voltak még az elhunyt Mária királyné udvarhölgyei közül Mavrodí, Procopiu udvarhölgyek és több más előkelőség. A király, a trónörökös, Erzsébet főhercegnő és kísérete a püspöki székesegyházba hajtottak, amelynek lépcsőjén Miron Cristea patriarka-miniszterelnök üdvözölte Öfelségét Grigore Arghesanu püspök kíséretében a kereszt és az evangélium alatt felsorakozott papság élén. Ezután kezdetét vette a gyásztisztiztet, melyen az énekkar gyászdalokat énekelt. II. Károly király Öfelsége, Mihály trónörökös és Erzsébet főhercegnő a királyi ház polgári és katonai tagjainak kíséretében Mária királyné síremlékéhez mentek, ahol letérdeltek és hosszasan, bensőségesen imádkoztak és gyönyörű virágcsokrot helyeztek el a síremlékre. A szertartás ezzel véget is ért.

Megvonták két keresztény dohánytőzsdés engedélyét, mert zsidóvallású elárusítókat alkalmaztak

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Legutóbb olyan hírek terjedtek el Kolozsváron, hogy a monopol vezérigazgatósága rendeletet adott ki az összes zsidóvallású dohányárusitók engedélyének visszavonására.

Munkatársunk tegnap felkereste Zorojan Constantint, a monopol kolozsvári igazgatóságának főnökét, akinél az elterjedt hírek valósága felől érdeklődött.

— A monopol vezérigazgatóság ilyen értelmű rendeletéről — válaszolta Zorojan főnök — nincs tudomásom. Ennek az intézkedésnek Kolozsváron úgy sem lenne sok értelme, mert a városban jelenleg egyetlen zsidóvallású árus sincs.

sincs.

— A keringő híreknek annyi alapjuk van, hogy a monopol vezérigazgatóság elrendelte két kolozsvári keresztény dohánytőzsdés engedélyének visszavonását, akik zsidóvallású elárusítókat alkalmaztak.

— A monopol igazgatóság nyilván tartja a dohánytőzsdék személyzetét is? — kérdeztük.

— Természetesen. Mindegyik trafikról nyilvántartást vezetünk, amelyen az alkalmazottakat is feltüntetjük, akiknek elárusítói minőségben való alkalmazásához a mi jóváhagyásunk szükséges.

A Semmitőszék is elutasította a gyilkosságért elítélt Vulpeanu táncosnő perújrafelvételi kérését

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A Semmitőszék kiegészített tanácsa a napokban tárgyalta Vulpeanu Augustin, a gyilkosságért elítélt beszercei táncosnő perújrafelvételi kérését. Vulpeanu a kolozsvári ítélőtáblához benyújtott beadványában bizonyítékokat terjesztett elő arra nézve, hogy Greavu Flaviu diákot nem előre megfontolt szándékkal gyilkolta meg és így a tábla indokolatlanul súlyosbította négy évvel 11 éves fegyházbüntetését. A gyilkos táncosnő kérte, hogy állapítsák meg a megfontoltság hiányát és alkalmazzák a törvényszék enyhébb ítéletét.

Az ítélőtábla azonban elutasította

Vulpeanu részleges perújítási kérését. A Semmitőszéki tárgyaláson a bíróság tagjai között véleménykülönbség merült fel. A kiegészített tanács előtt megtartott új tárgyalás után a Semmitőszék alaptalanság miatt elutasította Vulpeanu kérését. A Semmitőszék indoklásában kimondja, hogy csak akkor van helye perújrafelvételi kérésnek, ha az elítélt olyan bizonyítékokat mutat fel, amelyek esetleges ártatlansága mellett szólnak. A semmitőszéki döntés alapján Vulpeanunak a rákiszabott másfélévtizedes büntetést az utolsó napig ki kell töltenie a nagyenyedi fogházban.

Öngyilkos lett-e, vagy meggyilkolták a fővárosban holtan megtalált asszonyt

(BUCURESTI.) Megírtuk, hogy a fővárosban a Fronzeiu ucca 39. szám alatt levő házban, amely Nuisa Hechinian asszony tulajdona, borzalmas feltevést tettek. A keskeny udvaru házaiban, az udvar egyik elhagyott zugában holtan, az ajtófélfára felakasztva női holttestet találtak. A holttest 40 év körüli nő, magassága 155 centiméter, haja fekete, kissé őszes, rövidre vágott, szemei szürkék. Az asszonyos műselyemből készült feketeszőknya, flannel alsóruha, zöldszínű gwapju pullover és fekete posztókabát volt. Lábai feketeselyemharisnya, fekete sevrő, magasarku félcipő. A rendőrség azonnal kiérkezett a helyszínre és megkezdte a nyomozást a holttest személyazonosságá-

nak megállapítása érdekében, de eredménytelenül.

A ház lakói közül, akik számszerint tizenketten vannak, sem pedig a szomszédok részéről senki sem tudott felvilágosítást adni a holtan talált nőről. A rendőrorvos tüzetesebben megvizsgálta a holttestet, amikor azt a megdöbbentő felfedezést tette, hogy a nő fején a haj alatt mély seb van és kezében is súlyos sérülések nyoma látható. A rendőrség két irányban folytatja a nyomozást. Az egyik feltevés szerint öngyilkosságról van szó, kétségbeesett asszony dobta el magát az életet, de nem látszik kizártnak az a feltevés sem, hogy az eddig ismeretlen nő meggyilkolták. Erre enged következtetni a fe-

jén talált mély seb — és a nyomozó hatóságok félrevezetése érdekében, csak aztán akasztották fel a holttestet, hogy az öngyilkosság látszatát keltsék. A rendőrség széles körben folytatja a nyomozást az asszony rejtélyes halálának felderítése érdekében.

Tesztelés

Megkezdődtek Erdély ökölvívó bajnokságainak küzdelmei. Szombaton este nagy érdeklődés mellett kezdődtek meg Erdély ökölvívó bajnokságainak küzdelmei az unitárius kollégium tornatermében. A selejtező során az összes versenyzők ringbe szállottak, hogy eldöntsék a továbbjutást. Az elődöntőket ma délelőtt bonyolították le. A döntőre az esti órákban kerül sor.

Toma Aurel, a neves román ökölvívó február 9-én Genfben Sangchillivel mérkőzik meg az európai bajnoki címért.

Kánya Kálmán volt magyar külügyminisztert és Bornemisza Iparügyi minisztert is jelölték a Magyar Atlétikai Szövetség elnöki tisztségére.

A Brémában folyó nemzetközi teniszverseny harmadik napján a magyar Csikos újabb győzelmet aratott, amennyiben 6:4, 6:1 arányban verte a francia Boilellet.

— Időjárás: A bucurestli időjárás-kutató-intézet jelentése szerint a légsúly csökken, az ég derült marad, keleti szél mellett a hőmérséklet tovább süllyed. Reggel és este köd, éjszaka egyes helyeken talajmenti fagy.

— ELMARAD A ZILAHÍ ORSZÁGOS ÁLLAT- ÉS KIRAKÓVÁSAR. A zilahi Kereskedő Társulat felkérésére közöljük, hogy január hó 25-én szombán Zilahon nem tartják meg az országos állatvásárt és elmarad a január 26-ára, csütörtökre kitűzött országos kirakóvásár is.

— FEBRUÁR 14-ÉN TÁRGYALJA A KOLÓZSVÁRI BÜNYGYI TÁBLA AZ ANYÓSGYILKOS KATONA LÁSZLÓ ASZTALOSSEGÉD BÜNYGYÉT. Katona László kolozsvári Dragalina-ucca 110 alatt lakó 26 éves asztalossegéd, mint megírtuk, 1938. augusztus 11-ére virradólag felesége távollétében meggyilkolta és feldarabolta anyósát, Szabó Róza 50 éves mosónőt, aki a gyilkos vallomása szerint, állandóan szerelmével ostromolta. A borzalmas gyilkossági ügyben a kolozsvári bünygyi tábla fog ítélni, amely a fő tárgyalást február 14-re tűzte ki.

— „TARANCA” AZ ÚJ NIKOTINMENTES CIGARETTA. A monopol vezérigazgatósága a napokban „Taranca” elnevezéssel 1 lejes áron új, nikotinmentes cigarettát hoz forgalomba.

— RENDŐRI KRÓNIKA. Veszedelmes „kezdő” zsebtolvajt tett ártalmatlanná a kolozsvári rendőrség tegnap a délutáni órákban. K. I. Lingurariu ucca 117. szám alatt lakó 17 éves suhanc tegnap délután az Unirii téren arra vállalkozott, hogy az egyik Mánasturului uti felé igyekvő fiatalember nagy bőrdíjút kisebb összeg ellenében hazaszállítja. Utközben a suhanc kiemelte a fiatalember zsebéből 743 lejrt tartalmazó aprópénztárcáját. Miután a fiatalember mitsem sejtve elvált, a fiu betért az egyik Mánasturului uti korcsmába, ahol borozgatni kezdett. A károsult csak otthon vette észre megdöbbenve, hogy pénztárcája eltűnt. Elment a hatodik kerületi rendőrségre és részletesen beszámolt kellemetlen kalandjáról. Az ügyeletes rendőrtisztviselő a személyleírás alapján rövid nyomozás után lefűlelte a kiskoru zsebtolvajt és kihallgatása után átadta a központi rendőrségnek, a nála megtalált, bűnjelként lefoglalt összeggel együtt. Tegnap estefel vakmerő betöréses lopás történt Popa Retegan-uccában, ahol ismeretlen tettesek betörték Vladimir Aurelia tisztviselő lakásába, ahonnan több ezer lej értékű ékszert loptak el. A károsult tisztviselő feljelentése a rendőrség megindította a nyomozást.

Mátrai Béla riportja:

Az aszfaltréteg megmakacsolja magát...

A fényképezés 100 évének története a kíváncsi litografus-segédttől, az infraroth lemezektől...

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Az ajtó fölött a csenő halkan csilingel, a falakon a falmákban csodálkozva, mereven néznek a belépőre férfi és női fejek, a belső szobában homályos üveglap felett fiatal nő javítgatja vékony tollal egy papírház, energikus arcú férfi vonásait. Közélebb megyek. Márton Áron újonnan kinevezett püspök néz a lemeztől komolyan felém. A szoba sarkában kömedence vizében fényképek halmaza fekszik, a polcon rejtél-és üvegek. Fejünk fölött léptektől dobban a vékony mennyezet. Modern boszorkányszobában vagyunk: a kitűnő Fotofilmnek műtermében.

Fehér köpenyes férfivel beszélek. Magas, erőteljes termet, kutató arc. Mint ha orvosprofesszor előtt állnék, aki most jött ki nehéz operációról, nem fényképész előtt.

Az aszfalt nem oldódik

A fényképezés őskoráról, a fényképezés művészetének felfedezéséről kezdünk beszélgetni.

— A családias örömnél kívül ma a fényképezés már tudomány, technika, éppen ezért nemcsak a hivatásos fényképészeknek, hanem az amatőrök hádnak és minden képzett embernek tudnia kell, hogy ki volt, illetve kik voltak azok a férfiak, akiknek a fényképezés magas művészete, annak felfedezése köszönhető? — mondja Szabó Dénes, a cégvezető. — Két embernek, két zseniális franciának köszönhető, hogy ma az emberiség ennek az óriási jelentőségű találmánynak birtokosa. Ezek Joseph Niépce és Louis Daguerre.

— Joseph Niépce 1765-ben született, már gyermekkorában nagyon ügyességet árult el és 1811-ben beállott tanulónak a német Alois Senefelder litografushoz. Ebben a szakmában való munkálkodása alkalmával jött arra rá, hogyha egy fémlemezt bevon folyékony aszfaltréteggel és azt megvilágítással teszik ki, ahol a fény a lemez jobban éri, ott az éterikus olaj oldóságot elveszti. Erre ő egy aszfaltoldó szerrel leöntötte a lemezt és látta, hogy azon a részen, ahol azt a világítás érte, az aszfaltréteg keményebb, ellenállóbb az oldással szemben, míg viszont a meg nem világított részen a réteg sokkal jobban oldódott. Ezzel a kísérlettel elérte azt, hogy a lemezen igen halvány és alig látható képet kapott.

Daguerre közbelép

Niépce nem hagyott fel kutatásaival, később sikerült egy ilyen képet rögzítenie is (fixírozni) és egy évvel később már olyan zinklemezt küldött barátjának, Párisba, amelyre rézkarc volt maratva. Hogy találmányát kiépítse és tovább tökéletesítse, szövetséget kötött Louis Mandé Daguerre nevű adóhivatalnokkal, aki csodálatos dekoratív festőtehetség volt és nagyon szeretett foglalkozni a fizikával, kémiával és főképpen a fényhatásokkal. Lázasan iramban fogtak neki közösen a találmány tökéletesítésének, amelynek sikerét azonban Niépce nem élhette meg, mert időközben meghalt és munkáját társa, Daguerre vitte tovább. A kalandozó életű adóhivatalnok 1837-ben olyan dolgot hozott a világ tudomására, amitől mindenkinek szeme-szája elállt: azt állította ugyanis, hogy 4 perc alatt bárkiről képet tud készíteni. Találmányának az volt a lényege, hogy ezüstözött vörös rézlemezen jódgőz által jódízű réteget hozott elő és a kép rávetése után láthatóvá tette azt, olyan módon, hogy higanygőzök behatolásának tette ki (előhívás) s az ilyen módon nyert képet konyhasóval fixírozta.

1839: megszületik a Daguerro-typ

— De a találmány még mindig nem volt közkinccs, hanem csak érdekes kísérlet. Két évvel később, 1839 januárjában Daguerre megjelenik a francia Akadémia előtt és az általa és Niépce által feltalált vegyi eljárás segítségével létrehozott képeket mutat be. Az Akadémia két nagy fizikusa: Arago és Gay Lussac ajánlására, 6 illetve 4000 frankot ajánl Daguerrenek és Niépce örökösének, ha a találmányt átengedik az Akadémiának terjesztés végett. Az alku meg is történik, a gépet Daguerro-typnak keresztelik el és úgy művészek, mint technikusok, tudósok és magánemberek körében lázas munka kezdődik az eljárásnak és a fényképezőgépnek tökéletesítése érdekében.

— Az eljárás gyengesége ott rejlett, hogy az előhívott képek csak cinklemezeken voltak láthatók, de csak abban az esetben, ha azokat bizonyos fok alatt tartották. Hosszu évekig nem is történt semmi jelentős lépés a fényképezés történetében egészen addig, míg korszakalkotó felfedezés újabb lendületet nem adott annak.

Fox Talbot unja magát

— Az 1860. években élt Fox Talbot nevű dúsgazdag, független ur, aki nagyon unta magát és szabad idejében a fényképezés kérdésével foglalkozott. Kutatása közben vetette meg a fényképezés mai alapját, a negatív és a velejáró sokszorosítás lehetőségét. Az ő idejében már üveglemezeket kezdtek használni őseink, amelyet jódkolodiummal öntöttek le, pár percre ezüstfűrdőbe tettek, ahonnan úgy nedvesen a gépbe került. Az ilyen módon készült képet azonnal elő kellett hívni vaxoxa láttal, mert a legkisebb száradási folyamat foltosodást idézett elő.

— Ez az eljárás óriási nehézségeket hordott magában. Mert hiszen például valóságos kengyelfutónak kellett annak a fényképésznek lennie, aki például a Fellegváról akarta a várost lefényképezni és legalább 100 kilométeres sebességgel kellett volna a leöntött lemezzel a Fellegvárig és onnan a felvétel után a műterembe szaladnia, hogy a száradási folyamat ne tegye tönkre a képet. Ezekben az időkben a fényképezés olyan hosszú időt igényelt, hogy a fotografus beszorította a páciens nyakát valami vasállványba, kezeit, lábait lekötötte, a lencsét kinyitotta és elment nyugodtan ebédelni. Az ilyen módon beállított pályásbabának kis tulzással — szakálla nőtt, míg a felvétel befejeződött.

Fényképezés — ködön keresztül

— A Talbot által felfedezett nedves eljárást a száraz lemez váltotta fel, amelyet kezdetben maguk a fényképészek állítottak elő zselatin és bromézüst keverékből és ezeket a keverékek beöntött üveglemezeket száraz helyen tartották. A lemezek gyártását később a gyárak vették át, jött a világháború és az ezt követő idők hatalmas lökést adtak a fényképezés fejlődésének. A felvételezés időtartama fokozatosan csökkent, elérte az egy percet és ma már az egy másodpercre az ezredrésze is elég ahhoz, hogy hallatlanul érzékeny negatív felvételt készítsenek.

— Ha a fényképezés mai állását akarnám ismertetni, akkor arra nemcsak, hogy a napilap, hanem kötetek sem felelnének meg. Ezer és ezer hasznos újítást hoztak be azóta, ma már igen nagy távolságokból lehet fényképezni, sőt lehet felvételeket készíteni igen nagy távolságra gyújtópontu lencsék segítségével a csillagokról is. Ma az ugynevezett infraroth lemezek segítségével a ködön keresztül is fényképezhetünk. Ami régebben teljesen lehetetlen volt, sőt elképzelhetetlen, ma már egészen magától értetődő. Így például repülőgépről, szürkés, ködös, párással levegőn keresztül 200 kilométer-negyzet nagyságú területet is tudnak fényképezni.

Ezzel véget is ért a riportert kihallgatása a lencsék, kémiai vegyületek, ezüstoldatok és lemezek birodalmában. Nem marad számára más, minthogy papírra vesse az elhangzottakat, röpkép pillanatra elgondolkozzék a természet kifürkészhetetlen bölcsességén, és azzal a megjegyzéssel adja át adatait az olvasónak: Ime, a fényképezés utja száraz, szürke kivonatban, a nem oldódó aszfaltrétegtől az infraroth lemezekig...

Furcsa balesetek...

Az amerikai biztonsági tanács hivatalos lapja, a Public Safety összeállította az 1938 év legkülönösebb baleseteinek jegyzékét. Ime az amerikai lista:

1. Newyorkban rádióntúlbított segélykérésre két rendőrautó vészszírenázás közepette 1000 kilométeres sebességgel a megadott cím felé rohant. Egyik autó sem hallotta a saját szírenájának pokoli bőgése miatt a másik jelzését és így az uccasarkon teljes sebességgel egymásba rohantak. Egy rendőr meghalt, tizen megsebesült.

2. A tizenöthónapos Robert Smith-t a szülei egyedül hagyták otthon. A fiúcska elrágta egy villanylámpa zsinórját. Az áram azonnal megölte.

3. A tizennegyhónapos Mary Howe, az Illionis állambeli Norton Groveban, magárahagyva a járókájában játszott. Főköthőjének szalagjai beleakadtak a járóka rácsába és a szerencsétlen leányka megfulladt.

4. Adolph Pudeman sétálni ment Csi kágóban. A csatornájavitó munkások gondatlanságból nem zárták le jól a csatorna bejáratát. Pudeman a járókezők legnagyobb meglepetésére egyszerre nyomtalanul eltűnt. A tűzoltók és a mentők mélyen az ucca szintje alatt bukkantak az eszméletlen emberre.

5. Floyd Stimson pilóta repülőgépe a levegőben kigyulladt. Ejtőernyő segítségével kiugrott gépéből és simán földet ért. Leoldotta ejtőernyőjét és megindult a repülőter felé. A következő pillanatban megbotlott egy kőben, elesett és lábát törte.

6. Texasban, Beaumont határában kigyulladt egy benzinfuvar. Három tüzoltó létrán felmászott egy óriási benzintank tetejére, hogy a lángok ne csapjanak át ide is. Egy robbanás ellökte létrájukat és a három tüzoltó a lángok közepén hajótörteként a tank tetején maradt. Kétségbeesett helyzetükből egy újabb robbanás mentette meg őket, amely visszadobta helyére a létrát.

7. John Brixie tüzoltó önmagát gyújtotta fel, amikor a sapulpai tűzorségén megszólalt a vészcsengő. Mint a többi tüzoltó, ő is nyomban ahhoz a vasrudhoz ugrott, amely a második emeleten levő legénységi szobából a földszintre vezet. Brixie is lecsuszott a rudon, mint a többi tüzoltó, még pedig olyan sebességgel, hogy a nagy surlódás következtében kigyulladt a nadrágzsebében egy csomag kénes gyufa.

8. Charles T. Harris, a kaliforniai Vallejo-ban fogadott, hogy száját megtölti benzinnel, meggyújtja és nem történik semmi baja. A fogadást elvesztette.

— Férfi szív, női szív. Lily Theodora Keen 35 éves angol leány tizenegyezer mérföldnyi utat tett meg az angliai Stocktonból Ausztráliába, hogy férjhez menjen vőlegényéhez, akit 12 évvel ezelőtt látott utoljára. Megérkezése után azonban hirtelen megdondolta magát. Ugyanazon a Havis Bay nevű hajón, amelyen Ausztráliába utazott, visszatért Angliába és feleségül ment a stewardhoz, akivel a hajón ismerkedett meg Ausztráliába menet. Vőlegénye Jack Newcombe, ismert kriketjátékos, nagy örömmel és szeretettel várta Port Darwinban, a tengerparton és azt akarta, hogy azonnal tartsák meg az esküvőt. A lány azonban kijelentette, hogy a találkozás után úgy érzi, már nem szereti és nem mehet hozzá. Huxtable, a 34 éves steward és Lily Theodora Keen Angliába érkezésük után azonnal megtartották az esküvőt, az ilfordi Szent András templomban.

— A filmvilágban a szökek nagyon sokba kerülnek. Newyorkból jelentik: A szökek a filmvilágban határozottan hátrányban vannak, mint Gree Toland, a Goldwyn-filmvállalat fényképező főnöke kimutatja. A szöke szereplő kenderőzése és előkészítése a filmfelvételhez 30 százalékkal hosszabb ideig tart és a felvétel 50 százalékkal több világítást követel, mint a sötétbajuaké. Ez a különbség 30—30.000 dollárral növeli egy film költségeit.

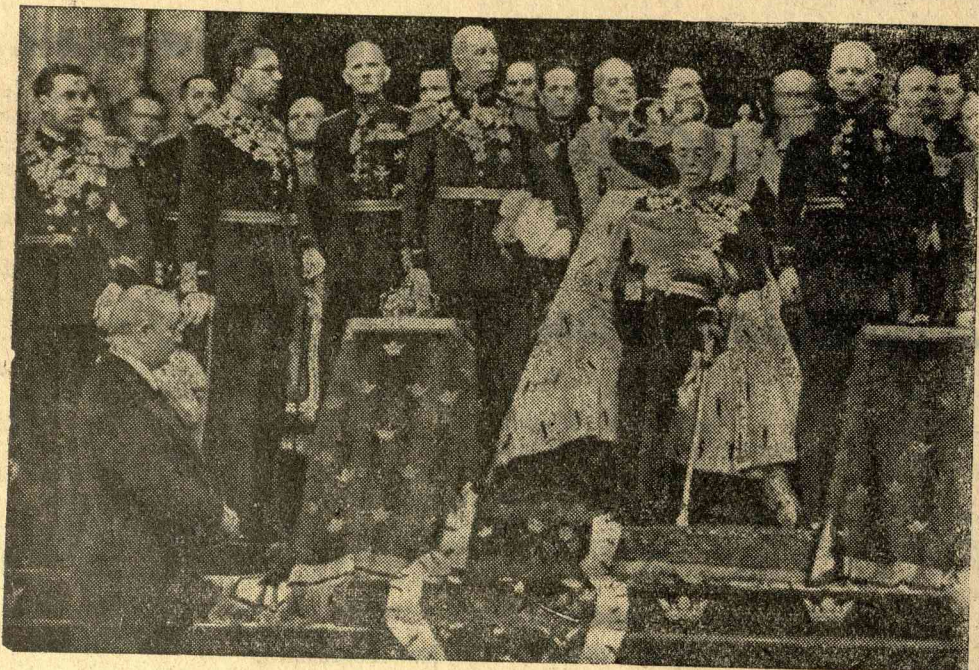
Ruháit ne féltse,

MERT
megbízható

CZINK-GYÁR

TELEFON • VEGETISZTITÁSA
30-35. • ÉS RUHAFESTÉSE

MEGNYILT A SVÉD PARLAMENT. Gusztáv svéd király megnyitja a parlament 1939. évi ülészeit.

HARMINCKILENCÉVES LETT A JUGOSZLÁVIAI ANYAKIRÁLYNÉ. Marioara királyné most töltötte be 39. életévét. A közszereletben álló anyakirályné fiával, II. Péter Jugoszlávia fiatal királyával.

HITLER FOGADJA AZ ÚJÉVI TEKE... mint minden évben, ez idén... Hitler... hogy újév alkalmából üdvözlő... a pá... nális mo... üdvözlő

CHAMBERLAIN RÓMÁBAN. A Duce megmutatja Chamberlainnak fegyvergyűjteményét.

A GÁRDA, AMELY CHAMBERLAIN RÓMAI UTJÁ ALKALMÁVAL KISERTE. Chamberlain miniszterelnököt római útján ezek a dalsás fasiszta gárdisták kísérték.

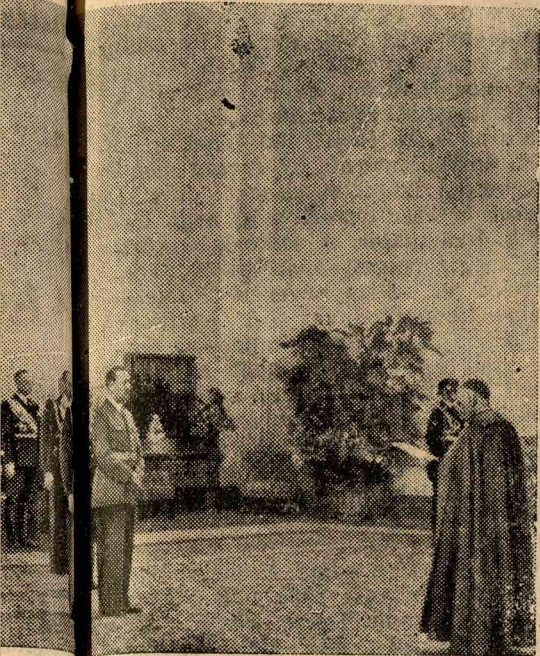
LONDONI MUNKANÉLKÜLIE... hogy sorsukra a hatóságokat... ügyi minisztérium palotájának... amelyekre ez volt...

Karácsonyest a tordai porcellángyárban. Lélekemelő, kedves és családi karácsonyi ünnepélyt rendezett a tordai porcellángyár igazgatósága munkásainak, mely egyházi szertartással kezdődött, majd beszédek hangzottak el, s utána szétosztották Iliescu vezérigazgató ajándékait. Minden munkás részesült ebben, míg a többgyermekes munkások külön pénzjutalmat is kaptak.

Az „Aranyvirág” tordai nagysikerű előadásának szereplői. Középen Mária grófnő, minden tordai társadalmi és jótékonyági mozgalom tője és fáradhatatlan munkása. A díszleteket Koronkay iparművész...

UJÉV... TEKET. A berlini diplomáciai kár, idén... Hitler vezér és kancellár előtt, dvözöl... a pápai nuncius, Orsenico kardi... lis mo... dvözlétét.

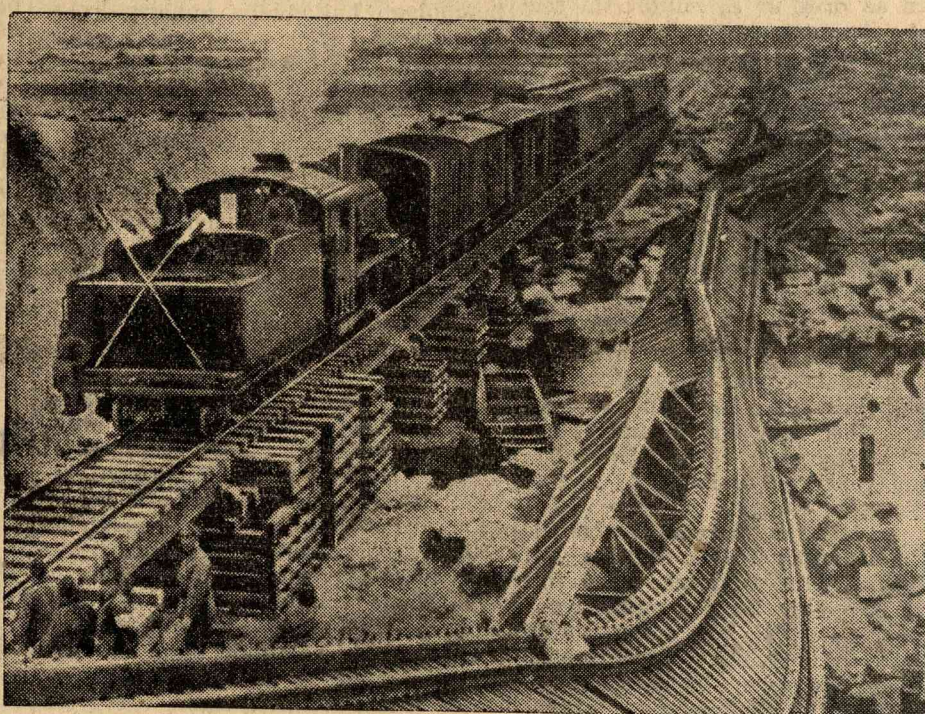
A VILÁG LEGSZERENCSEBB ÉS LEGBOLDOGABB HÁZASPÁRJA. Az angol Grower mérnök és felesége, Elena Pietrownak most szabadultak ki angol intervencióra orosz fogságból. A házaspár boldogan lépi át a határt.

ÓRIÁSI ERDŐTÜZEK AUSZTRÁLIÁBAN. Száznegyvenezer négyzetkilométernyi területen dühöngött az erdőtűz Ausztráliában. Az anyagi kár eddigi megállapítás szerint több, mint 2500 millió lej.

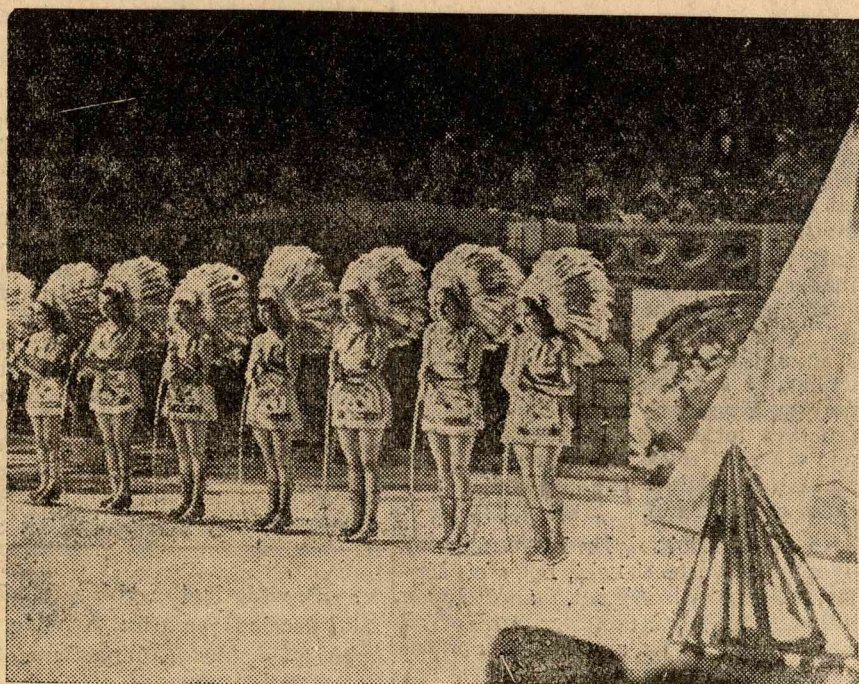
UKÜLIE... TÉSE. A londoni munkanélküliek, pokat fi... ék, odaláncolták magukat a munka... tájának... az. Kezükben táblákat tartottak, z volt... etek meg az éhhaláltól".

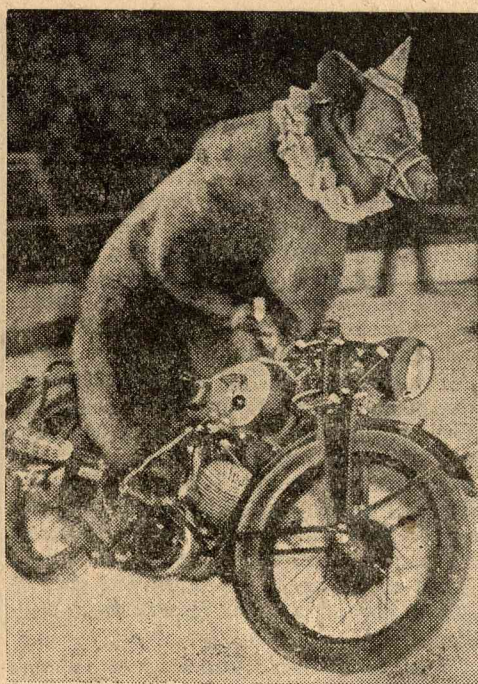
KINAI GUERILLA-CSAPATOK KÜZDELME A JAPÁNOKKAL. A kínai guerilla-csapatok felrobbantottak egy hidat. A japánok azonnal egy szükség-hidat építettek helyébe.

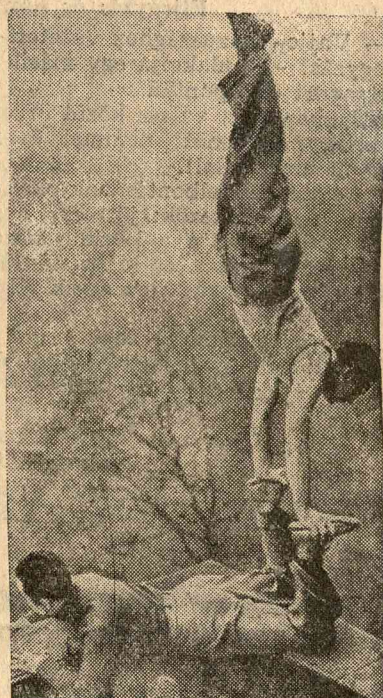
LAVINAVESZÉLY BUKARESTBEN. A Bukarestben hirtelen fellépett olvadás következtében több szerencsétlenség történt, amelyet a házfedélről lezuhanó hó okozott. Ennek elhárítására tűzoltóságot rendeltek ki, amely megtisztította a fedeleket.

INDIÁN TÁBOR A JÉGEN A newyor ki Madison műjégpályán jégünnepélyt rendeztek, amelyen egy jég-balett lépett fel indián jelmezben.

KERÉKPÁROZIK A MACKÓ. A Krone cirkusz világhírű állatsztárja, a képünkön látható mackó, már annyira tökéletesítette tudását, hogy nem egyszerű kerékpáron, hanem motorkerékpáron mutatja be kivételes produkcióját a cirkusz látogatóinak. Az a külön érdekessége a műsor számnak, hogy a beállítás is a mackó maga végezi.

IDEGNÉLKÜLI EMBEREK. Az Emelyn testvérek mutatták be azt a hajmeresztő mutatványt London egyik 30 méter magas háztetejének peremén. A testvérek valóban idegnélküli emberek.

Beszéljünk a szerelemről

Sokezer férfi és nő küldte be válaszat egy nagy amerikai lapnak arra a huszonöt kérdésére, amelyek mindegyike az első szerelem titkai körül mozgott. A bizalmas kérdésekre adott feleletek egész kis statisztikát, a szív számadatait állították össze és éppen mivel a szívek világbirodalmának adatairól van szó, az első szerelem statisztikája nemcsak Amerikában helytálló, hanem — azt hisszük — nálunk is.

Az első „szerelem“

Az első kérdés ez volt:
Milyen idős volt Ön, amikor először tett benyomást az ellenkező nemre?

A válaszokból kiderült, hogy voltak ugyan egyesek, akik csak harminchat éves korukban, a nagyobb, sőt tulnyomó többség azonban kijelentette, hogy tízennégy éves korában ért el ehhez a döntő fordulóhoz.

Az első csók

— Ez volt-e az első, akit életében először megcsókolt? — érdeklődött a második kérdés

A feleletek kétharmada igennel jelezte, hogy az első szerelmes benyomása csókkal végződött.

Arra a kérdésre, mennyi idő telt el a megismerkedéstől az első csókig, a válaszok egy másodperc és tíz év között ingadoztak. A levélírók negyedrésze bevallotta, hogy az első csókot az ismeretség első órájában kapta, kétharmada azonban csak az első felév után jutott el idáig. A nőknek ugyyszólván mindegyike nála idősebb férfitől kapta az első csókot. Egy-két kivétellel a levelek ugyanakkor azt is elárulják, hogy az első csók az első szerelmet is jelentette.

Büvös kor: 16 év

— Mikor lett igazán, de, amúgy Istengazában először szerelmes?

Errre a kérdésre kísértetiesen egyformák a válaszok, mintha csak összebe széltek volna a levélírók. Jelentéktelen számú választól eltekintve, a tulnyomó többség úgy emlékszik, hogy tizenhat éves korában lett igazán szerelmes. De az eltérő válaszok is e körül a kor körül mozognak. Rangsorban: 15, 16 és 18 év... Azonban ezek az első igazi szerelmek nem tartottak soká. Alig néhány esetben érte meg második évfordulóját. S ugyyszólván egyikből sem lett házasság, de még eljegyzés sem.

Megismerkedéstől az eljegyzésig

Egyik kérdés azt szerette volna megtudni, mennyi idő telt el a megismerkedéstől az eljegyzésig?

A feltételek érdekesek: két órától harminchat évig terjednek. Legtöbben az ismeretség első hat hónapjában jegyzik el egymást.

Eljegyzés és házasság

— Vajjon házassághoz vezetett-e az eljegyzés? — tudakolja egy másik kérdéscsoport első pontja.

Átlagban száz válasz közül ötvenegy igennel, negyvenöt nemmel és négy még nemmel felelt.

Az eljegyzés felbontásának okai rangsorban a következők: jött egy harmadik és felborította a készülő házasságot; nézeteltérések és kiabrándulás, a szülők beavatkozása; az egyik fél hosszabb távolléte.

A kérdezetteknek több, mint fele, csak egyszer jegyezte el magát életében. A rekord egy férfi kilenc eljegyzése volt.

A válaszadók kétharmada házasságban él, sőt, mint a válaszokból kiderül, boldog házasságban, de legalább is boldog szerelemben. A levelek ugyanis nagyrészt így végződnek: „Azóta boldogan élek.“

Betegsegélyzői-bélyegek

valamint posta-, drogéria, okmány, turisztikai, számla és aviatia bélyegek is a legnagyobb címletekben is állandóan kaphatók a

Str. Regele Ferdinand 59.

Dohánytőzsdében

(Régi betegsegélyzővel szemben)

A vonat elé vetette magát a richmondi halálvonat megmenekült mozdonyvezetője

(RICHMOND.) Az utóbbi években Kanada csaknem valamennyi városában feltűnt egy idősebb férfi, aki különös magaviseletével vonta magára a forgalmas utak járókelőinek figyelmét. A különös magaviseletű férfi, holdkörös módjára róttá reggeltől napestig az utcákat, anélkül, hogy észrevette volna mindazt, ami körülötte történik. Olykor a szerencsés véletlennek köszönhetette megmenekülését, a biztosnak látszó halál elől. Számtalanszor megesett, hogy a rémületükben halálra vált leányok, vagy asszonyok sikoltása tértette észre abban a pillanatban, amikor egy tovaszáguldó gépkocsi, vagy villamos az öregur kabátját surolta.

Ilyenkor hirtelen megállt, mint aki álmából ébred és alig hallható hangon fordult a közvetlen közelében dermedten álló járókelők felé:

— Történt valami?

— Igen — válaszolták olyankor ingerülten — magát majdnem elgázolta a villamos.

— Köszönöm — válaszolta legtöbb esetben az öreg ur és mintha mi sem történt volna, szórakozottan tovább indult. A városiak nem igen ösmerték ezt a különös embert. A rendőrök már annál inkább. Nem is bántották. Nyugodtan utjára engedték, sőt udvariassan bántak vele, szinte elhalmozták szeretetükkel, hisz ez a deresfejú férfi az egyetlen életbenmaradt tanúja annak a borzalmas végű vonatszerencsétlenségnek, amely annakidején a Beloel-hidnál történt.

A halálvonat

Ez a tragédia rég feledésbe ment. Ma guk a kanadaiak sem igen emlékeznek már rá. Akkoriban igen sűrűn közlekedtek a 300, vagy 500 utassal „megterhelte“ ugynevezett bevándorló vonatok, amelyeken az új hazát és új otthon keresők Kanada belsejébe igyekeztek. A váratlan, nagyarányú bevándorlás miatt különjáratok indítása vált szükségessé. A forgalom igen nagy volt.

Egyik este John Burney mozdonyvezetőt, aki már előző nap Montrealba irányított egy vonatot, azzal bízták meg, hogy egy ilyen bevándorlókkal zsúfolt vonattal Richmondig utazzék. John Burney nem szivesen vállalta a

megbízást. Nem ismerte a pályát, így eleinte vonakodott, de különben is fáradt volt. A richmondi vonat gépésze azonban váratlanul megbetegedett, a bevándorlók vonata viszont olyan sűrűn állott, melyre több, más, menetrendszerű vonat érkezését várták.

A mozdonyvezető megmenekül

Hosszas rábeszélés után Burney engedett. Nem győzte azonban fáradtságát hangoztatni és azt, hogy Richmond felé életében sohasem járt. Nem tudta azt, hogy a richmondi vonatot a Richelieu folyó hidján robog át, azon a csodálatos felvonó hidon, melyet hajó közlekedése esetén a magasba vonnak.

A tragikus éjszakán a hidat és környékét hatalmas köd lepte el, Burney csak az utolsó percben látta meg a „tilosra“ állított vörösfényű lámpákat. Teste minden erejével ránehezedett a mozdony fékszerkezetére, hogy megállítsa a halálba robogó vonatot. Minden hiába volt. A száguldó vonat a gyámulat alvó utasaival a sötét éjben a hídrol a mélységbe a Richelieu folyó hömpölygő hullámaiba zuhant. Több száz ember a szétrozsolt kocsik között a hullámokban lelte halálát. Valamennyien kíváncsiak voltak és valamennyien a halálba mentek.

Csodával határos módon Burney, a halál-vonat mozdonyvezetője volt az egyetlen, aki életben maradt, hogy élő halottként céltalanul bolyongjon a világban. Rajta kívül mindenki elpusztult. A kegyetlen végzet csak Burneynek kegyelmezett.

A kiállott izgalmak folytán és a tömegszerencsétlenség tudatában Burney megőrült. A katasztrófát követő évek idején az örültek házában több ízben öngyilkosságot kísérelt meg, ez azonban nem sikerült. Lassan beletörődött sorsába. Szükszavu gondolatokba mélyedt, magábaomlott ember lett belőle. Az orvosok később, mint veszélytelen idegbeteget, szabadon bocsátották. Burney álmában is állandóan a Richmond felé robogó vonatról beszélt, a hídrol és a vér által vörösré festett vízről.

Néhány nappal ezelőtt John Burneyt holtan találták a richmondi pályaudvaron. A szerencsétlen ember egy gyors vonat mozdonya elé vetette magát.

Amerikai milliárdos pénzeli az arab felkelést

Hétezer terrorista az arab haderő magja

(JERUZSÁLEM.) Favzi bejt, az arab felkelés láthatatlan feje, aki körül egész legendákör képződött az évek során, nemcsak az angolok, hanem a franciák is halálra keresik. A bej a török hadsereg tagja volt s a háború után a Szíriában szervezett titkos szolgálat kötelékébe lépett, ahol bevált. Amikor a druz felkelések javában folytak, kiderült, hogy Favzi bej, mint a francia titkos szolgálat egyik vezetője, szervezte meg a druz felkelést. Favzi idejében kerekelt oldott és a franciák in contumaciam halálra ítélték.

Favzi bejen kívül Abdul Rahim, a dúsgazdag arab áll az arab mozgalom élén, akinek fejére ugyancsak 500 fontot tűztek ki az angolok, a másik vezéregyéniség pedig Ibrahim Khalim Elissza, aki Damaszkuszban székel és akit minden arab ismer, az egész arab mozgalom szellemi vezetését azonban Emin el Husszein, a nagymufti személyesíti meg, aki most Libanonban tartózkodik.

Az arab mozgalom nagy mecénása Nagy és váratlan segítséget kaptak az arabok egészen váratlanul egy amerikai nagyiparosban, Charles Craneben, akinek Amerikában hatalmas fürdőkád és más fürdőcikkvárai vannak. A többszörös milliósos régebben diplomáciai szolgálatban állott. 1923-ban a mandátumbizottsággal Palesztinába ér-

kezett és a helyszínen tanulmányozta a helyzetet. Vizsgálódásának egészen váratlan eredménye lett, kilépett a diplomáciai szolgálatból, kifizette leányának a köteles örökségrészt és azután egész vagyonát az arab felkelők rendelkezésére bocsátotta. Fanatikus arab lett az amerikai nagyiparosból. Ő alapította a bagdadi akadémiát, hol Favzi tanít, ha nem jár kísértetként Palesztinában. Ezt az akadémiát, különben a felkelés iskolájának nevezik az arabok. Crane pénzelte a druz felkelést is annakidején a franciák ellen Libanonban és ő volt az, aki 1929-ben felszerelte Favzi jól kiképzett csapatait. Lehetővé tette, hogy a tehetséges arabok európai főiskolán nyerjenek ki-képzést. Iskolákat és kórházakat alapított arab földön.

Közben milliós folyton kiegészítőnek és ez lehetővé teszi neki, hogy ott lépjen fel finanszírozóként, ahol éppen szükség van rá. Különösen amikor az arab mozgalom az angolok és a franciák ellen itt vagy amott új fázisba lép.

Az arabok hadereje

A mozgalmat természetesen az egész arab világ támogatja pénz és természetbeni adományokkal és az adományok nagyon fontos szerepet játszanak a sivatagi háborúban. Az arabok ugyan sokkal kisebb igényűek, mint az eu-

rópaiak és a pénz, meg a természetbeni adományok főleg azt a célt szolgálják, hogy az arab és fellah községet kártalanítsák. Ezek ugyanis a harcok során sokat szenvednek.

Az arabok haderejét nem lehet európai mértékkel mérni. Az ország rendkívül ritkán lakott és ennek folytán összesen hétezer terrorista az arab felkelő haderő magja. A felkelők a kitűnően megszervezett arab titkos szervezetekre és az ugynevezett felkelősejtekre támaszkodnak. A harcosok nem palesztinai arabok, hanem az összes arab fejedelemségekből rekrutálódnak. Vannak azonban a szabadcsapatok között örmények, druzok, cserkeszek, sőt marokkóiak is. A szabadcsapatokba legtöbbször Szíriából és Transzjordániából jelentkeznek. A legjobb csoport köztük a Favzi-féle csoport. Ez hajtja végre a legvakmerőbb vállalkozásokat s ezért ez a hadcsoport válogatott emberekből áll, akik nem rettennek vissza semmitől sem. Favzi a láthatatlan tábornok kijelentette egyszer emberei előtt, hogy olyan kiképzésben részesültek, hogy bármelyik közlegénye tiszt lehetne akármelyik hadseregben. A Favzi-féle csoport több ezer emberből áll és ez a csoport ugyanolyan gyorsan tűnik el, mint amilyen gyorsan megjelenik a veszélyeztetett helyen. Favzi speciális csoportjának emberei szétszórva élnek egész Palesztinában. És mindegyiknek békés polgári foglalkozása van.

Ha az angolok jönnek, egy töltényt sem találnak náluk, de amikor visszavonulnak, egyszerre csak meglevenedik a föld és innen is, onnan is előkerülnek a Favzi csoport emberei, kattognak géppuskák, halottak vannak mindkét részen és egy óra múlva, amikor megérkezik az angol erősítés, úgy eltűnnek megint, mintha a föld nyelte volna el őket.

Keresztet kell állítani a sirra

(LONDON.) Teljesíthető-e minden esetben az elhunyt végakarata? Ez a kérdés foglalkoztatta a blackburni hatóságokat, annak a vitának nyomán, mely John Holden pillíngi földbirtokos és Atkinson pillíngi vikárius között felmerült.

John Holden felesége ugyanis három évvel ezelőtt haláloságán azt kívánta, hogy ne tegyenek keresztet a sirjára. Holden, feleségének végakarataát követve, hitvese sirján egy csavart oszlopalakú síremléket emeltetett. Pillíng vikáriusa, Atkinson azonban kifogást emelt ez ellen és felszólította Holdent, távolítsa el a síremléket sirhalmáról.

Holden nem engedelmeskedett a felszólításnak hanem az egyházi hatóságokhoz fordult, hogy döntsék el, jogosan járt-e el, mikor elhunyt hitvese végakarataát követve cselekedett.

Most tárgyalják az ügyet a blackburni egyházi hatóságok R. G. S. Barokes diakonus elnöklésével. Hgy határoztak, hogy a vikárius helyesen járt el.

— Abban az egyházkerületben ugyan is, amelyhez Pillíng tartozik — mondja a határozat érdekes indokolása — régi hagyomány, hogy a sírok fölé keresztet tesznek. Atkinson tehát csupán e hagyomány szellemében járt el, amikor tiltakozott az emlékmű felállításá ellen és eljárása annál jogosultabb volt, mert a temetés után Holden fiának meg is mondta, hogy ha síremléket állítanak, akkor azon keresztnek kell lennie.

Az ítéletben megnyugodtak a felek.

— A világ legöregebb mosónője. Mexikóvárosból jelentik: A világ legöregebb mosónője Juana Luna 98 éves mexikói asszony, aki 81 évet töltött a mosóteknő mellett és ez alatt az idő alatt a vasárnapokon kívül mindössze 30 nap munkaszünete volt. Még most is mosással tartja el magát, valamint 72 éves békés lányát, aki egyedül maradt életben 12 gyermeke közül.